

Toimintakulttuurin kehittämisvalmennus esi- ja perusopetuksessa

Kouluttajat KT, elo Raija Kattilakoski ja KM, rehtori emerita Sirpa Oja

Valmennuskokonaisuus koostuu **aloitusseminaarista**, tilaajan tarpeiden mukaan valittavista **työpajoista** sekä **päätösseminaarista**. Työpajoja on mahdollisuus valita sekä **johtotiimeille** että **henkilöstölle**.

Koulutus-/valmennuskokonaisuus suunnitellaan yhdessä tilaajan kanssa ja sisältöjä voidaan toteuttaa sekä lähi- että etätoteutuksina.

Koulutuksen/valmennuksen tavoitteita voi olla esimerkiksi

- Tukea toimintakulttuurin muutosta kohti **yhteisöllistä, inklusiivista ja pedagogisesti joustavaa** oppimisympäristöä.
- Vahvistaa **yhteisopettajuutta, oppimisen tuen käytäntöjä ja pedagogista johtajuutta**.
- Valmentaa henkilöstöä uuden **koulurakennuksen ja oppimistilojen** pedagogiseen käyttöön.
- Rakentaa **Yhtenäiskoulun** yhteistä **toimintakulttuuria ja pedagogista** jatkuvuutta.

Koulutus-/valmennuskokonaisuus

Aloitus- ja päätösseminaarit (3–6 h) kahdella kouluttajalla lähitoteutuksena

Aloitusseminari

- Toimintakulttuurin muutos ja uusi toimintaympäristö; Mikä muuttuu, miten ja miksi?
- muutokseen valmistautuminen
- Mitä toimintakulttuurin kehittäminen tarkoittaa henkilöstön ja johtamisen kannalta?
- kehittämishankkeen yhteisten tavoitteiden tarkentaminen
- kehittämishankkeen toteutus käytännössä

Päätösseminari

- Johdon ja henkilöstön näkökulmat; Mistä on lähdetty liikkeelle, mitkä olivat tavoitteet ja mitä on saavutettu/opittu.
- kokeilujen ja kokemusten jakaminen
- Yhteisesti määriteltyjen tavoitteiden saavuttamisen arviointia; Missä mennään nyt? Seuraavat stepit.
- palautetta kehittämisprosessista

Valittavat työpajat (2–3 h) 1–2 kouluttajalla etä- tai lähitoteutuksina

1. Johtotiimien koulutus/valmennus

◆ Moduuli 1: Toimintakulttuurin muutos – johtajuuden rooli

- Mitä toimintakulttuurin muutos tarkoittaa?
- Muutoksen johtaminen: arvopohjan, vision, rakenteiden ja arjen käytäntöjen yhteensovittaminen.
- Kulttuurinen muutos vs. rakenteellinen muutos.

◆ Moduuli 2: Inklusiivinen toimintakulttuuri ja oppimisen tuki

- Uuden oppimisen tuen lain keskeiset periaatteet.
- Johtamisen näkökulma: tuen järjestäminen, resurssien kohdentaminen, moniammatillinen yhteistyö.
- Inklusiivisuuden johtaminen: esteiden tunnistaminen ja purkaminen, vahvuuksien esille nostaminen ja tukeminen.

◆ Moduuli 3: Yhteisöllisyys ja yhteisopettajuus

- Yhteisopettajuuden mahdollistaminen rakenteellisesti ja kulttuurisesti.
- Tiimien rakentaminen ja toiminnan tukeminen.
- Johtamisen keinot yhteisöllisyyden vahvistamiseen.

◆ Moduuli 4: Uudet oppimistilat ja pedagoginen johtaminen

- Tilasuunnittelun ja pedagogiikan yhteensovittaminen.
- Tilojen pedagoginen käyttö: joustavuus, monikäyttöisyys, oppijalähtöisyys.
- Käyttönoton suunnittelu ja henkilöstön tukeminen muutoksessa.
- Tutustumiskohteiden hyödyntäminen tilasuunnittelussa

2. Opetus- ja kasvatushenkilöstön koulutus/valmennus

◆ Moduuli 1: Yhteisöllinen toimintakulttuuri

- Mitä yhteisöllisyys tarkoittaa koulun arjessa?
- Luottamuksen ja avoimen vuorovaikutuksen rakentaminen.
- Yhteisöllisyyden vaikutus oppimiseen ja hyvinvointiin.

◆ Moduuli 2: Yhteisopettajuus käytännössä

- Yhteisopettajuuden muodot, hyödyt ja haasteiden kamppailminen.
- Roolit, vastuut ja yhteistyön suunnittelu (työparit ja tiimit).
- Käytännön esimerkkejä ja työkaluja yhteisopettajuuden toteuttamiseen.

◆ Moduuli 3: Inklusiivinen pedagogiikka ja oppimisen tuki

- Uuden oppimisen tuen lain käytännöt: oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt ja ryhmäkohtaiset tukimuodot käytännössä.
- Inklusiiviset opetusmenetelmät ja toimintakulttuuri.
- Case-esimerkit ja kokemusten jakaminen.

◆ Moduuli 4: Uudet oppimistilat ja niiden pedagogiset mahdollisuudet

- Tilojen pedagoginen käyttö: ryhmätyö, yksilötyö, siirtymät, rauhoittumisen paikat.
- Tilojen mahdollisuudet yhteisopetukseen, opetuksen eriyttämiseen ja tuen järjestämiseen.
- Tilojen käyttöön liittyvä pedagoginen suunnittelu ja kokeilujen käynnistäminen.
- Kokemusten jakaminen ja toiminnan edelleen kehittäminen.

Toteutustapa ja aikatauluehdotus

- **Kesto:** esim. 6–12 kuukautta tai tilaajan tarpeiden mukaan
sisältäen aloitus- ja päätösseminaarin sekä väliin sijoittuvat työpajat
- **Toteutus:** yhteiskehittämisen työtavat, fasilitoidut keskustelut, reflektiiviset tehtävät, vertaisoppiminen ja välitehtävät liittyen omaan työhön ja asetettuihin tavoitteisiin
- **Työkalut:** hyödynnetään digitaalisia alustoja ja sovelluksia

HUOM!

Valmennuskokonaisuuden esittely- ja keskustelutilaisuus järjestetään 20.1.2026 klo. 9.00–9.30 Teamsillä. Tilaisuuteen voi ilmoittautua [tästä](#).

Tervetuloa!

Kouluttajatiedot

Raija Kattilakoski on kokenut koulutus- ja työyhteisövalmentaja, jolla on vahva pedagoginen tausta ja monipuolinen työkokemus. Hän on työskennellyt pitkään perusopetuksessa opettajana ja kehittäjänä sekä valmentanut ja konsultoinut useissa koulujen kehittämishankkeissa. Raija on suunnitellut ja toteuttanut hankkeita, jotka liittyvät oppimisympäristöjen ja toimintakulttuurin uudistamiseen sekä yhteisöllisten toimintatapojen vahvistamiseen. Hanketyössä hän on toiminut sekä kouluttajana että koordinaattorina, mikä on syventänyt hänen osaamistaan muutoksen johtamisessa ja verkostoyhteistyössä.

Raija on väitellyt [Koulun toimintakulttuurista avautuvissa oppimistiloissa](#), ja hän on täydentänyt osaamistaan työnohjauksen, sovittelun ja yhteisöllisten menetelmien koulutuksilla. Hänen valmennuksensa perustuvat käytännön kokemukseen ja tutkimusperustaiseen tietoon. Raijalla on yli 30-vuotinen monipuolinen kokemus työskentelystä sekä kunta- että valtion organisaatioissa, opetus-, kehittämis- ja johtotehtävissä. Hän on toiminut ohjaavana opettajana Oppimis- ja ohjauskeskus Valterissa ja kouluttajakokemusta on yli 10 vuoden ajalta.

Sirpa Oja on erityisopetuksen rehtori (emerita), asiantuntija ja työnohjaaja. Nykyisin hän toimii työnohjaajana ja valmentajana hyödyntäen laajaa kokemusta erityistä tukea tarvitsevien lasten ja nuorten parissa sekä opetushenkilöstön kouluttamisesta ja johtamisesta. Sirpan koulutustausta kattaa luokanopettajan, erityisluokanopettajan, rehtorin ja työnohjaajan pätevyydet sekä oppilaitosjohtamisen ja ratkaisukeskeisen työotteen täydennyskoulutuksia.

Työuransa aikana hän on suunnitellut ja toteuttanut pitkäkestoisia kehittämis- ja valmennusprosesseja varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja toisen asteen henkilöstön sekä opetustoimen johdon kanssa. Erityisosaaminen liittyy toimintakulttuurin muutokseen, yhteisopettajuuteen, opetusrakenteiden kehittämiseen ja koulurakentamishankkeisiin. Sirpa on toiminut tiiviissä yhteistyössä Opetushallituksen, yliopistojen ja kuntien kanssa, ja hänellä on yli 20 vuoden kokemus työnohjauksesta osana johtamis- ja kehittämistyötä.

